

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Pseudosekularismen

LIVSSYN

Hans Kristian Solbu

Lars Gule skriver under «I god tro» i Klassekampen 20.

desember om dem som står for det han kaller en påtatt og prinsipløs sekularisme. Det gjelder dem som gjerne vil at det skal arrangeres skolegudstjenester før jul, men som ellers regner seg for å være sekulære mennesker.

Det jeg lurer på, er om Lars Gule virkelig mener at alle mennesker må være 100 prosent én ting. Jeg tror ikke det finnes noen entydig eller «ren» livstolkning. Religioner og livssyn har alltid påvirket hverandre og

blitt blandet med hverandre. Tro og livssyn handler i liten grad om prinsipper og om å være konsekvent.

Jeg er prest i den norske kirke og regner meg samtidig som et ganske sekularisert menneske. Jeg lar meg

påvirke av vitenskap, av tradisjoner, av menneskene rundt meg og så videre. Det er mye jeg ikke har oversikt over, men jeg prøver å finne meg noen sammenhenger å se og forstå livet ut fra. Kall meg gjerne pseudo-kristen, men konsekvent og prinsippfast kommer

jeg neppe til å bli noen gang i dette livet.

Hans Kristian Solbu,
prest i Sverresborg
menighet, Trondheim
solbuhk@online.no

Klassekampen
3. desember

De trojanske hestene

KALD KRIG

Olav Olsen

Klassekampen offentliggjør 20. desember utdrag fra en rapport kalt «Kremls trojanske hester», der SV, Rødt og Frp blir framstilt som grupperinger som arbeider for Russlands interesser i Norge. Rapporten er utarbeidet av den amerikanske tenketanken Atlantic Council, og delvis finansiert av den norske regjeringa. Min kommentar: Norske partier

skal arbeide for Norges interesser. Jeg kan forsikre om at i alle fall for SV er det målet. Men for sterke krefter både i USA og Norge er det nesten ikke grenser for mye de ønsker at Norge skal underordne seg USAs interesser. I den grad vi kan snakke om «trojanske hester» i Norge, kan vi heller rette søkelyset mot partier og grupperinger som vi kan kalle «Washingtons trojanske hester i Norge».

Olav Olsen,
leder i Steinkjer SV
olol6@online.no

Siste eksamen før jul

AKADEMIA
Åsalinn Arntzen Dale

Alt skal med, ikke no' svinn. Hjernevev og innvoller, knuste hjerter. Dette er pølsas sannhet, dette er pølsas sang, enten du vil eller ei. Vi feiter opp grisen i en rasende fart. Presser den gjennom kverna, dytter den inn i pølseskinn. Alt i en rasende fart, før vi tar oss ferie. Pølsa serveres på fat. Julekos!

Vi fordøyer alt vi har slukt, uten å tygge en bit. Alt i en rasende fart. Her kommer det: Juleverkstedets sannhet. Juleverkstedets sang.

Noen barn var flinke. Andre barn fikk stryk.

Mens du ... var litt vel alternativ. Du lagde en julepølse med tre hoder, eller fem armer. En julepølse med karri, cummin og kanel. Karri og kanel. Til jul! Nei, nei, nei. Pølser med uønsket form og innhold er ikke det pølseeksaminatorene har spurt om. Men du består, dine utradisjonelle kunster til tross, en julepøls E.

Tre hoder, karri og kanel. Du trosset pølsas sannhet. Du trosset pølsas sang. Pølseblasfemiet seiret. Jula ble reddet nok en gang.

Åsalinn Arntzen Dale,
student
aasalinn.a.d@gmail.com

Et dyrisk julemåltid

JULEMAT

Per Velde

I disse juletidene hvor man spiser både mer og annerledes enn til vanlig, kan det kanskje passe å fortelle om et spesielt julemåltid som Europa verken før eller seinere har sett. Da må vi tilbake til den 25. desember 1870, til Paris, hvor kjøkkensjef Alexandre Choron i luksusrestauranten Café Voisin forbereder et noe nær unikt måltid. Det dreier seg om le Reveillon, måltidet som tradisjonelt spises etter midnattsmessa natt til juledagen 25. desember.

Men før vi forteller om menyen, må vi se litt på den historiske situasjonen: Det er krig mellom Frankrike og Preussen; Frankrike har tapt slaget ved Sedan, og siden 19. september har tyskerne omringet Paris. Den 25. desember er beleiringens 99. dag.

Mel og egg, 150.000 sauer og 2000 griser var tidlig blitt spist opp, og deretter herjet sulten. I oktober var hungersnøden der, så hva skulle folk gjøre? De begynte å spise det som aldri før var blitt spist: På markedet ble det nå budt fram hunder og katter, samt spurver og rotter på spidd; foran rådhuset oppsto et eget rottemarked. Det var vanlig å by fram hund som fårekjøtt og rotte som kanin. Hos slakteren kjøpte man nå kjøtt av esler, muldyr og hester (som man ellers aldri spiste). Det skal ha gått med 70.000 hester og 25.000 katter.

På kafeene kunne de som hadde penger (prisene hadde eksplodert) spise hestesuppe, hundelever på spidd, rottesalami, tynne skiver av katt med majones, bresert filet og skulder av hund, kattestuing med sjampinjong, hundekotelett med erter og hundelår flankert av rotteunger. En kjent kokk

forklarte at rottekjøtt hadde ypperlig kvalitet, kanskje litt smakløst, men utmerket hvis det ble riktig krydret. Rottepaté lagde han også, og den ble riktig god tilsatt litt eselfett.

I byens zoologiske hage hadde man ikke lenger for til dyra, og de måtte derfor avlives. Og det er her måltidet på Café Voisin kommer inn i bildet. Ute tordnet tyskernes Kruppkanoner mot byens murer, der var det blod og kamp mens sult og nød herjet i

byens folkelige kvarterer med iskalde hus og snø i gatene. Samtidig gjorde altså Choron, le grand chef, alt klart for årets Reveillon. Og de som skulle komme hit til luksusrestauranten, det var selvfølgelig det man kalte le Tout-Paris, sosieteten. Her var nød og krig lukket ute, i disse lokalene skulle alt gå som før, korrekt og fornemt: Kelnere i smoking og hvite hanser serverte, og vinene på menyen var blant de dyreste og mest eksellente – crème de la crème. Det eneste som ikke var som før, var menyen og overskriften: 25. desember 1870, beleiringens 99. dag.

Choron hadde via forbindelser fått tilgang til dyra fra zoologisk hage. Så la oss ta en titt på menyen som unektelige har enkelte

«interessante» retter:

Først, under hors-d'oeuvre, har vi smør, reddiker, farsert eselhode (ørene var bundet sammen som på et svinehode; manen var svidd vekk, og etter langvarig småkoking ble hodet servert med et eple i munnen). Og sardiner.

Under potages (supper) har vi puré av røde bønner som på et svinehode; manen var svidd vekk, og etter langvarig småkoking ble hodet servert med et eple i munnen). Og sardiner.

Under potages (supper) har vi puré av røde bønner som på et svinehode; manen var svidd vekk, og etter langvarig småkoking ble hodet servert med et eple i munnen). Og sardiner.

Under rôtts (stekte hovedretter) finner vi lårstykke av ulv med rådyrsaus, katt flankert av rotter (et halvt dusin spredd rundt den stekte katten), karsesalat, antilopepaté med trøfler, steinsopp på Bordeauxvis og erter i smør.

Etterpå var det riskaker med syltetøy og til slutt Gruyère-ost.

Med andre ord: En storslått aften. Det fantes for øvrig dyr som ikke ble spist. Folk nektet å spise aper (for menneskelige, sa de), løver og tigre. Og flodhest, som kunne gitt mye kjøtt, ga heller ikke matlyst – den svømte jo rundt i sin egen avføring.

Det var selvsagt bare en mindre del av dyra fra zoologisk hage som ble fortært i julemåltidet på Café Voisin. På ulike vis havnet mer av dette rundt i byen, og i samtidige nedtegnelser snakkes det både om ulvekoteletter, stekt snabel og andre varianter av de store elefantene og andre dyr.

Men om hele zoologisk hage var spist opp og tømt da de revolusjonære i Pariser-kommunen tok over byen den 18. mars 1871, det har jeg ikke funnet noe om i kildene.

Per Velde,
Nøtterøy
pevelde@online.no

Er fri natur bare til pynt, SV?

VINDKRAFT

Olav Hjeljord

I sitt tilsvar til Jan Nordbøs spørsmål om hva et godt vindkraftprosjekt er (18. desember), referer Lars Haltbrekken og Kari Elisabeth Kaski til SVs partiprogram hvor det står «... rene estetiske hensyn er mindre viktige». Det er en interessant formulering. Intensjonen er øyensynlig å nedvurdere den rene opplevelsen av naturen som noe svermerisk, noe som ikke bør tas særlig alvorlig. SVs partiprogram

kan ikke forstås annerledes enn at naturopplevelse det vil si friluftsliv knyttet til skog og fjell, kanskje det mest unike vi har i norsk kultur, ikke bør tillegges stor vekt. Det innbefatter betydningen for folkehelsen og verdien av de få prosentene av tilnærmet villmark vi ennå har igjen.

Jeg vil tro at den halve millionen eller mer av nordmenn knyttet til friluftsansjoner som DNT og NJFF vil merke seg SVs prioritering med interesse. Å henvise til begrepet naturmangfold for å vurdere gode vindkraft-

verk er en floskel. Noen svært få vindkraftverk er blitt stoppet av hensyn til en enkelt sjelden art, men det er noe annet. Haltbrekken og Kaski angriper Hongset for hans tidligere arbeid med gasskraftverk. Omvendt det kan det ikke være enkelt for Haltbrekken, tidligere leder av Naturvernforbundet, å tilpasse seg livet som partipolitiker. Fornybar energi er viktig, men å ødelegge friluftsliv- og naturområder for å redde klimaet er ikke veien å gå. Det finnes andre og bedre løsninger.

Olav Hjeljord,
styremedlem La Naturen leve
olav.hjeljord@nmbu.no